

Відокремлені означення. Створення висловлення-роздуму «Кого із сучасників я вважаю успішною людиною (наприклад, у галузі мистецтва)» з використанням відокремлених означень

Вправа
«Аналіз достовірності інформації та
використання альтернативних джерел.
Фейкова інформація та достовірні факти
у ЗМІ – як перевірити?»

Опис. Спочатку пропонуємо учням ознайомитися зі спростуванням низки новин про успішних людей, а потім скласти речення про своїх улюблених артистів, використовуючи відокремлені означення. Після цього учні можуть перевірити в інтернеті достовірність інформації, яку вони використали у своїх реченнях.

Учень має знати

- » що таке відокремлені означення.

Учень має розуміти

- » де ставити розділові знаки в реченнях, ускладнених відокремленими означеннями;
- » правила, які їх пояснюють.

Учень має вміти

- » наводити приклади речень, ускладнених відокремленими означеннями;
- » будувати висловлення в публіцистичному й науковому стилях, використовуючи виражальні можливості речень із відокремленими означеннями.

Вправа «Аналіз достовірності інформації та використання альтернативних джерел. Фейкова інформація та достовірні факти у ЗМІ – як перевірити?»

Мета

- » сформуванню вміння аналізувати інформацію та використовувати різні джерела інформації;
- » дати уявлення про способи розрізнення фейків та достовірних фактів.

Уміння і навички з інфомедійної грамотності

- » перевіряти інформацію;
- » шукати й перевіряти джерела;
- » ідентифікувати фейки й інструменти маніпуляції.

Що необхідно підготувати до уроку

- » презентацію;
- » комп'ютер та проектор;
- » смартфони або планшети;
- » роздатковий матеріал «Журналістські стандарти».

ЗАПИТАЙТЕ в учнів. **ПОПРОСИТЬ**, щоб їхні відповіді містили відокремлені члени речення. Можна запропонувати кожному писати самостійно в зошит, потім у парах перевірити результати, а пізніше – спільне обговорення.

- Хто, на вашу думку, є успішною людиною в українському суспільстві? *(Успішною є людина, визнана як професіонал високого рівня. Успішною є людина, здатна заробляти гроші улюбленою справою, має популярність та повагу суспільства, позитивно впливаючи на суспільство своїм прикладом.)*
- Що таке успіх? Що є запорукою успіху? *(Є багато показників успіху, зокрема задоволення від роботи, визнання, фінансовий достаток, можливість подальшого розвитку, досягнення поставлених цілей.)*
- Успішна особистість — це популярна людина: чи згодні ви з цією тезою? *(Успіх — поняття широке; популярність та любов прихильників — це, звісно, успіх, але самодостатню особистість, яка всебічно розвивається, поступово йдучи до своєї мети, також можна назвати успішною.)*
- Ціна успіху та популярності: чи завжди вони мають лише позитивні наслідки? *(Не завжди: до медійних персон прикута суспільна увага, хтось їх поважає, а хтось — ні; до того ж про особистостей, відомих на весь світ, дуже часто пліткують, пускають чутки, на них виливається чимало негативу, але людина має психологічно адаптуватися до цього — це частина її життя.)*
- Чим ЗМІ корисні медійним персонам, а чим небезпечні? *(Саме ЗМІ, один із найпотужніших джерел інформації, роблять людей відомими: чим більше про них говорять, тим більше їх знають. З іншого боку, повідомляючи не завжди позитивні й правдиві речі, ЗМІ надає медійній особі так званий чорний піар.)*
- На основі чого ми формуємо своє ставлення до того чи іншого діяча мистецтва? *(На основі інформації, отриманої зі ЗМІ та інтернету. Звісно, ми схильні ідеалізувати людей, які нам подобаються, бачучи в них не тільки професіоналів, а й хороших, чесних людей.)*

Відокремлені означення. Створення висловлення-роздуму «Кого із сучасників я вважаю успішною людиною з використанням відокремлених означень».

Для приміток:

- Як перевірити, що ми формуємо свою думку про людину на основі достовірних фактів? (Користуватися різними джерелами інформації, перевіряючи інформацію, яка здається неправдивою, додатковим гугл-пошуком. Також можна перевіряти, відстежуючи розвиток новин, адже часто вони не є «одноразовими»: проблеми або збільшуються, або розв'язуються, стають відомими нові факти й заяви дійових осіб.)

РОЗКАЖІТЬ, із якою метою ЗМІ можуть використовувати імена відомих успішних людей. Медійні особи завжди перебувають у фокусі уваги суспільства. Найбільш відомими, звісно, є політичні діячі й артисти. Артисти користуються народною любов'ю та довірою суспільства. Їхні імена постійно на вустах. Тож не дивно, що телебачення, інтернет-портали та інші засоби масової інформації часто використовують імена артистів для привернення загальної уваги до своїх матеріалів або, що гірше, для маніпуляцій та спекуляцій.

ЗАПИТАЙТЕ. Чи варто довіряти іноземним ЗМІ? Чи можете назвати надійні, на вашу думку, джерела інформації? (Довіряти варто тим ЗМІ, які дотримуються журналістських стандартів, незалежно від того, іноземні вони чи ні. Основними журналістськими стандартами, якими керується журналіст у своїй професійній діяльності, є: баланс думок і точок зору, оперативність, достовірність (посилання на джерела), відокремлення фактів від суджень, точність, повнота представлення фактів та інформації по проблемі.)

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ «Журналістські стандарти»

ПРИМІТКА. Роз'яснення теми стандартів залежить від того, наскільки глибоко раніше учні вже працювали з цією темою. У ході виконання вправи потрібно зробити акцент на стандартах достовірності (джерела інформації) й точності. Також обов'язково потрібно наголосити, що шість стандартів застосовуються саме для **інформаційної журналістики** (новини, інформаційні звіти з місця подій), в аналітичних жанрах чи художньо-публіцистичних вимоги інші.

Журналістські стандарти

Оперативність: швидкість надання інформації про події, що відбуваються.

Точність: відсутність помилок у фактах, датах, іменах, цифрах, цитатах, посиланнях на джерела.

Збалансованість: представлення різних точок зору на подію, врахування всіх сторін конфлікту, уникнення упередженості.

Достовірність: перевірка фактів, використання надійних джерел, цитування експертів, уникнення спекуляцій.

Відокремлення фактів і суджень: чітке розділення фактів від власних оцінок та висновків журналіста.

Повнота інформації: надання всієї необхідної інформації, уникнення упередженості, врахування всіх сторін конфлікту.

ПОЯСНІТЬ, що кожне суспільство має певні очікування від медійних персон, особливо коли вони користуються повагою та довірою соціуму. Відповідно, ЗМІ за допомогою фейкових новин, провокацій та пропаганди можуть формувати людині як позитивний, так і негативний імідж. Такі «новини» небезпечні тим, що ошукують аудиторію, якщо вона не спроможна критично мислити й перевіряти факти, а також можуть обмовити та зіпсувати репутацію артисту чи артистці.

ЗАПРОПОНУЙТЕ дітям ознайомитися з такими матеріалами: «Джамала, Руслана, Хливинок, Білик і ще 50 виконавців виступили проти квот на україномовну музику, запропонованих Кириленком» та «Це фейк: Джамала розповіла правду про підписи проти квот у радіоєфірі» (цитати з новин представлені на слайді 3 та 4 презентації відповідно).

Радіо Свобода
Радіо Центр-NET
30.03.16 15:09
Джамала, Руслана, Хливинок, Білик і ще 50 виконавців виступили проти квот на україномовну музику, запропонованих Кириленком

55 українських виконавців закликають не вживати квоти на українськомовну музику на радіо (інформація запропонована відомою культурою Вячеславом Кириленком і кількома народними депутатами).

Як повідомляє Центр-NET з посиланням на Незалежну асоціацію творців музичних творів, музиканти розкритикували запропоновані Кириленком і депутатами законопроекти №3622 від 27 січня 2016 року. Згідно з документом, частка іслів, державною мовою має становити не менше 75% від загальної кількості іслів українських авторів або виконавців.

Музиканти вважають цю пропозицію погіршенням козмос. Вони переконані, що Кириленко намагається розділити українців на окремі змови і розкритикувати єдиність і єдиність. На його думку, це несприятливо вплине на українську музичну індустрію.

Музиканти закликають авторів законопроектів унітарно, а також народних депутатів Степану Марущак, Ігорю Артюшину, Івану Кухува і Олегу Ляшко і прохують своїх позитивно надати документи з парламенту. Також прохують виконавцям закликають всіх народних депутатів не підписувати цей проєкт під час голосування.

Серед українських музикантів, які категорично проти додаткового квотування в ефірі радіостанцій, - Сусанна Дзюбанова (Сусанна), Ірина Білик, Віктор Зав'яз, Тина Кароль, Віталія Колосовська, Ірина Саван, Катерина Монастирська, гурт The Hardkiss, Злата Остечко, гурт "Бумбокс", Олександр Погребнюк (Погіб), Руслана Лимаріш, Світлана Лобода та інші.

ЗАПИТАЙТЕ

- Чому, на вашу думку, ЗМІ використовують ім'я відомої співачки Джамали у висвітленні теми квот? Як ви думаєте, чи різняться думки щодо цього закону в суспільстві? (Свого часу тема квот на радіо й телебаченні була досить болючою для суспільства: багато людей реформу не підтримувало, думки різнилися, у соцмережах не припинялися запеклі дискусії. Джамала — дуже відома успішна співачка, яка має багато фанатів. Використовуючи її ім'я, ЗМІ намагалися маніпулювати свідомістю людей: якщо шановна людина підтримує квоти, то і її прихильники під впливом улюбленої співачки можуть поміняти свою думку. Інша версія — потрібна гаряча новина, що збільшить рейтинги ЗМІ.)
- Що в цьому разі є джерелом спростування фейкових новин? (Заява Джамали на її сторінці у Фейсбуку. Таким чином багато артистів у наш час швидко реагують на провокативні та недостовірні новини про них. Як правило, ЗМІ одразу висвітлюють такі заяви.)
- Чи можна назвати соцмережі альтернативними ЗМІ на сьогодні? (Соцмережі — це простір, де може висловитися кожен, публічні люди можуть ділитися новинами, і повідомлення швидко дійде до аудиторії. З іншого боку, соціальні мережі не працюють за стандартами журналістики, немає редактора, який би звернув увагу на етичність оприлюднення певної інформації. Один із журналістських стандартів — це баланс думок і точок зору, якого важче дотриматися в соцмережах одній конкретній людині (особливо коли інформація стосується безпосередньо цієї людини). Крім того, звичайні дописувачі часто не перевіряються інформацію, як це мають робити якісні ЗМІ.)

РОЗКАЖІТЬ, що офіційні сторінки артистів та політиків є хорошою платформою для спростування інформації про них. Офіційна сторінка має синю галочку — підтвердження, яке дає людям зрозуміти, що сторінка або профіль, що цікавлять широку громадськість, є справжніми.

Наприклад, прес-служба Святослава Вакарчука у 2018 році (коли він ще був лише музикантом, а не політиком) підтверджувала, що музикант має змогу спростувати інформацію через свій офіційний твіттер-акаунт, та говорила про інші джерела офіційних заяв співака: «Ще раз наголошуємо, що всі заяви, звернення Святослава Вакарчука обов'язково публікуються в його особистому акаунті в Твіттері та дублюються на ресурсах «Океан Ельзи»».

ЗАПРОПОНУЙТЕ учням скласти кілька речень про свого улюбленого артиста чи артистку, використовуючи речення з різними типами відокремлених означень (користуйтеся теоретичним матеріалом підручника). При складанні таких речень **ПОПРОСИТЬ** учнів орієнтуватися лише на ті факти, які вони знають про цих артистів, навіть якщо вони не впевнені в їх достовірності.

ПРИМІТКА. Учні презентують речення, разом з іншими учнями та вчителем перевіряють, чи виконане граматичне завдання (правильно вжиті відокремлені означення).

ОБОВ'ЯЗКОВО / ОБОВ'ЯЗКОВО

Це фейк: Джамала розповіла правду про підписи проти квот у радіоєфірі

Українська правда

Відомо українська співачка Джамала спростувала повідомлення щодо її участі в протесті проти квот у радіоєфірі на урядовому каналі, які надіслав міністр культури України Євген Шевченко.

На своїй сторінці у Facebook вона написала, що ніяких документів не підписувала і публічне повідомлення вважалося фейком.

"Висловилася, що певна організація на свій розсуд оприлюднила перелік виконавців, які виступили проти ініціативи міністра культури. Зі мною це не погоджували. Мій продюсер Ігор Тарнопольський дійсно брав участь в обговоренні цієї ініціативи і критикував її положення, але і він нічого не підписував", - заявила артистка.

СЛОВНИК

Блог (від англ. web log — «мережевий журнал чи щоденник подій») — це веб-сайт, головний зміст якого — записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються. Для блогів характерні короткі записи тимчасової значущості.

Піар (від англ. public relations, PR — зв'язки із громадськістю) — діяльність, спрямована на досягнення взаємопорозуміння та згоди між людьми, соціальними групами, класами, націями, державами на основі цілеспрямованого формування громадської думки та управління нею.

У вузькому розумінні — це систематична діяльність компанії, що спрямована на зміну переконань, ставлення, думок та поведінки різних груп людей (цільових груп) стосовно компанії, її продуктів, послуг, а також конкретних проблем, ідей та дій.

Фейк (від англ. fake — підробка, фальсифікація) — спершу цей термін почав вживатися виключно в інтернеті, а потім поширився на повсякденне життя.

Для приміток:

ДЖЕРЕЛА

1. Вакарчук закликав артистів відмовитися від концертів на підтримку політиків [Електронний ресурс] // iPress ua. — 14.07.2015. — Режим доступу до ресурсу: https://ipress.ua/news/vakarchuk_zaklykav_artystiv_vidmovytsya_vid_kontsertiv_na_pidtrymku_politykiv_131706.html.
2. Джамала, Руслана, Хливнюк, Білик і ще 50 виконавців виступили проти квот на україномовну музику, запропонованих Кириленком [Електронний ресурс] // Цензор.нет. — 30.03.2016. — Режим доступу до ресурсу: https://censor.net.ua/ua/news/381825/djamala_ruslana_hlyvnyuk_bilyk_i_sche_50_vykonavtsiv_vystupyly_protu_kvot_na_ukrayinomovnu_muzyku_zaproponovanyh.
3. Журналістські стандарти: нормативна довідка [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації. — 01.06.2011. — Режим доступу до ресурсу: <https://imi.org.ua/monitorings/jurnalistски-standarti-normativna-dovidka/>.
4. Святослав Вакарчук: я не закликав артистів не виступати на виборах, повідомлення — фейк [Електронний ресурс] // РБК-Україна. — 16.07.2015. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ua/ukr/lnews/svyatoslav-vakarchuk-prizyval-artistov-vystupat-1437049632.html>.
5. Фейки російського каналу Life про СБУ та артистів із України [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. — 01.05.2017. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28462250.html>.
6. Monatik та проблеми з СБУ — російські ЗМІ вигадали новий кумедний [Електронний ресурс] // 24 канал. — 06.02.2017. — Режим доступу до ресурсу: https://24tv.ua/lifestyle/monatik_ta_problemi_z_sbu_rosiyski_zmi_vigadali_noviy_kumedniy_feyk_n779021.

Для приміток:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.